

Krzysztof Sowiński

Przeszłość narodu

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 25, 384

2010

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZESZŁOŚĆ NARODU

Il. 1. Płyta winylowa firmy Odeon

Płyta winylowa z głosem Żeromskiego
Firma „Odeon”, 1924

Podobnie jak drży serce wobec grobu rodziców, drży serce wobec niezgłębionej przeszłości narodu – mówi Stefan Żeromski, na płycie zatytułowanej „Myśli”. To nagranie nie ma precedensu. Bowiem tylko głos Żeromskiego, wybitnego literata polskiego, którego powieść *Ludzie bezdomni*, nazywano biblią współczesności i głos Józefa Piłsudskiego, polityka – dwóch wielkich Polaków minionych czasów, zostały zarejestrowane i teraz możemy ich wysłuchać.

Patrząc z dzisiejszej perspektywy, kiedy każdy z nas, ma w kieszeni cyfrowe urządzenie do wykonywania nagrań, warto wspomnieć o czasach, kiedy dopiero pojawiła się pierwsza w historii ludzkości, możliwość zapisu dźwięku – na płycie winylowej.

Jesienią 1924 w roku w firmie „Odeon” Barucha Rudzkiego, skorzystano z tej nowinki technicznej. W Hotelu Europejskim w Warszawie, gdzie mieściło się studio, zasiadł skrupowany nieco sytuacją Stefan Żeromski, by swoim potężnym głosem (nie bezzasadnie bowiem myślał w czasach młodości o karierze aktora) wypowiedzieć garść sentencji ze swoich własnych utworów *Snobizmu i postępu* oraz *Róży*. Nagranie trwa dwie i pół minuty.

Mijały lata. Wydawało się, że żadna płyta z głosem Stefana Żeromskiego nie przetrwała - tak sądzono do 1974 roku. Wówczas, jedyny ocalały egzemplarz, Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego w Kielcach, ofiarował Czesław Jaśkiewicz, miłośnik pisarza z Rzeszowa.

Unikatową płytę można oglądać w siedzibie muzeum przy ul. Jana Pawła II 5, a głosu pisarza wysłuchać z cyfrowej kopii, którą kupimy w tym samym miejscu.

Włóser